

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра фізичної реабілітації та медико-біологічних основ
фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фізичної реабілітації та медико-
біологічних основ фізичного виховання

_____ Е.О. Жигульова

«26» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою **Фізична реабілітація**

спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія

галузі знань 22 Охорона здоров'я

на основі повної загальної середньої освіти

мова навчання українська

2024-2025 навчальний рік

Розробники програми: Р.Б. Чаплінський, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного виховання; О.П. Панчук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізики

Ухвалено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного виховання

Протокол № 9 від «26» серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Евеліна ЖИГУЛЬОВА

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Вступ до спеціальності» є формування в студентів знань про основи реабілітації, характеристику чинників фізичної реабілітації, формування практичних вмінь і навичок щодо фізичної реабілітації.

2. Обсяг дисципліни.

Найменування показників	Характеристика освітнього процесу
	денна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	1-й рік
Семестр вивчення	I семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів
Загальний обсяг годин	150 годин
Кількість годин навчальних занять	60 годин
Лекційні заняття	26 годин
Практичні заняття	34 години
Семінарські заняття	-
Лабораторні заняття	-
Самостійна робота	90 годин
Форма підсумкового контролю	залік

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4. Програмні компетентності навчання.

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» у здобувачів першого (бакалаврського) рівня формуються наступні **загальні компетентності:** знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, здатність діяти соціально відповідально та свідомо. 10

Спеціальні фахові компетентності: здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я; здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії; здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов. ПП 11

5. Очікувані результати навчання з дисципліни.

За результатами вивчення обов'язкового компоненту професійної підготовки «Вступ до спеціальності» у здобувачів вищої освіти мають

сформуватися такі програмні результати навчання: спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування, складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами); діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики; здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності; застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.ППЮ

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Вступ до спеціальності» здобувачі вищої освіти повинні **знати:**2

- Питання мети, завдань, принципів, видів, періодів, етапів реабілітації, засобів та форм лікувальної фізичної культури, особливостей фізичної реабілітації, механізмів лікувальної дії фізичних чинників, характеристики різних лікувальних фізичних чинників.
- Вклад українських вчених у становленні фізичної реабілітації.
- Питання охорони праці і техніки безпеки при роботі з обладнанням.
- Принципи роботи з джерелами знань: навчальною літературою, спеціальною науковою літературою, документами, довідниками, періодичною пресою.
- Основні принципи отримання, збору, аналізу, порівняння, систематизації і узагальнення інформації, практику підготовки інформаційних і науково-методичних матеріалів.
- Способи обробки, аналізу та представлення результатів, отриманих в процесі виконання досліджень.
- Основи організації життя та діяльності людини, її взаємозв'язку та взаємозалежності від середовища існування, принципи та проблеми життєдіяльності.
- Можливу сферу небезпек як в повсякденних умовах, так і в умовах надзвичайних ситуацій.

вміти:

- Ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.
- Володіти різними чинниками фізичної реабілітації.
- На практиці застосовувати знання щодо засобів фізичної реабілітації та їх поєднання.
- Використовувати навчальне обладнання, технічні засоби навчання.
- Проводити лекційну і пропагандистську роботу.
- За різними ознаками (фізичними, хімічними, зовнішніми та ін.) розпізнавати явну та потенційну небезпеку та по можливості попереджувати вплив негативних наслідків різного характеру на свою життєдіяльність та навколишніх людей.

- Забезпечувати свою соціальну небезпеку та надавати першу долікарняну допомогу потерпілим.

6. Методи навчання:

Словесні (розповіді-пояснення, діалогічний метод, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація, презентація) та практичні методи; програмовий метод, метод моделювання; вирішення проблемних завдань; інтерактивні методи, технології дистанційного навчання.

7. Засоби діагностики результатів навчання: практичне виконання робіт з вступу до спеціальності, виконання завдань, самостійна робота, модульна контрольна робота.

8. Програма навчальної дисципліни.

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	усього	у тому числі			
л		пр	лаб	с.р.	
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. “Вступ до спеціальності”.					
Тема 1. Історія лікувального застосування фізичних вправ та масажу. Становлення реабілітації.	13	2	2	-	9
Тема 2. Основи реабілітації. Деякі загальні питання реабілітації. Завдання, мета і принципи реабілітації. Види, періоди і етапи реабілітації.	17	4	4	-	9
Тема 3. Лікувальна фізична культура. Механізми лікувальної дії фізичних вправ. Засоби лікувальної фізичної культури.	17	4	4	-	9
Тема 4. Форми лікувальної фізичної культури.	17	4	4	-	9
Тема 5. Періоди застосування лікувальної фізичної культури. Загальні вимоги до методики проведення занять з ЛФК. Рухові режими. Ефективність застосування ЛФК.	13	2	4	-	7
Тема 6. Лікувальний масаж. Механізми лікувальної дії масажу. Вплив масажу на окремі системи організму. Форми і методи лікувального масажу.	11	2	2	-	7
Тема 7. Механотерапія. Працетерапія.	11	2	2	-	7
Тема 8. Поєднання засобів фізичної реабілітації. Загальні поняття про санаторно-курортне лікування.	11	2	2	-	7
Тема 9. Фізична культура у спеціальних медичних групах середніх і вищих учбових	10	2	2	-	6

закладів освіти. Фізична культура у середньому і похилому віці.					
Разом за змістовим модулем 1	120	24	26	-	70
Змістовий модуль 2. “Безпека життєдіяльності”					
Тема 1. Категорійно- понятійний апарат. Менеджмент безпеки життєдіяльності . Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Соціально-політичні небезпеки	8	2	-	-	6
Тема 2. Безпека використання електричного обладнання. ризики, які пов’язані з електромагнітним забруднення середовища	6	-	2	-	4
Тема 3. Техногенні небезпеки. заходи пожежної безпеки	4	-	2	-	2
Тема 4. Природні небезпеки. моніторинг радіаційної небезпеки в умовах кризових ситуацій	6	-	2	-	4
Тема 5. Небезпечні хімічні і біологічні фактори впливу на середовище. Визначення вмісту нітратів в продуктах харчування. Долікарська допомога потерпілим	6	-	2	-	4
Разом за змістовим модулем 2	30	2	8		20
Разом годин	150	26	34	-	90

9. **Форми та методи поточного і підсумкового контролю.**

Поточне та контрольне оцінювання здобувачів вищої освіти спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія здійснюється із використанням таких форм та методів: виконання завдань практичних занять, вирішення проблемних ситуацій, створення презентацій навчального матеріалу, аналіз виконаної роботи, залік.

10. **Критерії оцінювання результатів навчання**

Якщо підсумковий контроль з кредитного модуля (навчальної дисципліни) передбачений у формі **заліку**, то вагові бали (\hat{r}_k) повинні бути такими, що їх сума дорівнює 100 ($\sum_k \hat{r}_k = 100$).

Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного контролю.

Семестровий залік виставляється за умови, що студент успішно виконав усі завдання, передбачені навчальною програмою дисципліни, і набрав при цьому не менше 60 балів.

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1 “Вступ до спеціальності” (85 балів)		Змістовий модуль 2 “Безпека життєдіяльності” (15 балів)	100
Поточний контроль (сума рейтингової оцінки за навчальні заняття та оцінки за самостійну роботу)	МКР	Поточний контроль	
65 балів	20 балів	15 балів	

Самостійна робота (ЗМ 1 «Вступ до спеціальності»):

- «відмінно» – 5 балів,
- «добре» – 4 бали,
- «задовільно» – 3 бали,
- «незадовільно» – < 3 балів.

Виконання і захист презентацій.

Критеріями оцінювання презентаційних робіт є повнота розкриття теми, висвітлення сучасного стану та перспективних змін об’єкта дослідження, дотримання логіки та послідовності викладу, якісне оформлення презентації з дотриманням вимог вищої школи, володіння матеріалом обраної теми при презентації. Максимальна кількість балів за презентацію з її захистом – 5 балів.

Оцінка (*відмінно*) – якщо:

- тема презентації актуальна та відзначається практичною спрямованістю;
- у роботі здійснено ґрунтовний аналіз усіх аспектів проблеми;
- використано сучасні джерела, у тому числі періодичні видання, монографії, які дають змогу висвітлити теоретичні й прикладні аспекти теми;
- матеріал роботи добре структурований, логічно викладений та побудований на конкретному прикладі;
- висновки відповідають завданням роботи, свідчать про реалізацію мети дослідження;
- рекомендації є обґрунтованими та мають практичну значущість;
- роботу оформлено з дотриманням встановлених правил.

Оцінка (*добре*) – якщо:

- тема презентації актуальна;
- у роботі здійснено аналіз основних аспектів проблеми;
- використано джерела, які дають змогу розкрити теоретичні й прикладні аспекти теми; матеріал роботи структурований, логічно викладений та побудований на конкретному прикладі;
- висновки відповідають завданням роботи;
- рекомендації мають практичну спрямованість;
- оформлення роботи в цілому відповідає встановленим правилам.

Оцінка (*задовільно*) – якщо:

- здійснений студентом теоретичний аналіз не повною мірою відповідає темі, меті і завданням дослідження;
- використані джерела не дають можливості повністю розкрити проблему;
- висновки не повністю відповідають завданням роботи;
- рекомендації недостатньо обґрунтовані;
- робота в цілому оформлена згідно з правилами, але є певні недоліки.

Оцінка (*незадовільно*) – якщо:

- здійснений студентом аналіз не відповідає темі, меті і завданням дослідження;
- у змісті презентації не аналізується об'єкт дослідження, певні положення не ілюструються (в т.ч. таблицями, графіками тощо).
- студент не використовував необхідні літературні, нормативні джерела і статистичні дані;
- висновки не відповідають завданням роботи;
- оформлення роботи не відповідає встановленим правилам.

Самостійна робота (ЗМ 2 «Безпека життєдіяльності»)

Контроль за самостійною роботою здійснюється на практичних заняттях і консультаціях. Максимальний бал поточного оцінювання самостійної роботи успішності здобувачів вищої освіти – 12 балів.

Рейтингова оцінка за навчальні заняття \widehat{r}_k :

Змістовий модуль 1 – 60 балів.

Змістовий модуль 2 – 15 балів.

Рейтингова оцінка у балах (r_k) знань, умінь і навичок студента на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації студентом поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них, за такою формулою:

$$r_k = (0,05r_k^c + 0,4) \times \widehat{r}_k,$$

де r_k^c - середня оцінка навчальної діяльності студента на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля, тобто частка від ділення суми всіх оцінок на їх кількість (беруться оцінки від 4 до 12, отримані на навчальних заняттях та оцінки, отримані після ліквідації студентом поточної заборгованості, а \widehat{r}_k - встановлений максимально можливий бал оцінювання результатів певної навчальної діяльності студента за результатами контрольного заходу поточного контролю з урахуванням її вагомості.

Оцінки за 12-бальною шкалою та підсумкові рейтингові оцінки (r_k) у балах за навчальну діяльність студентів на практичних (семінарських) заняттях з навчального (змістового) модуля виставляються в журнал обліку роботи академічної групи.

Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти з освітнього компоненту «Вступ до спеціальності»

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обгрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обгунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони;

		може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо- професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Модульна контрольна робота (20 балів)

Після вивчення змістового модуля здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

МКР складається з трьох питань, кожна письмова відповідь на питання оцінюється за 12-бальною шкалою з наступним перерахунком рейтингової оцінки відповідно до розподілу балів за кожне питання за формулою:

$$r_i = (0,05 \times X) + 0,4 \text{ x ваговий бал питання} = \text{рейтингова оцінка з питання,}$$

де X – оцінка поточної успішності студента за питання відповідно до 12-бальної шкали.

Розподіл балів поточної успішності студентів

1 питання	2 питання	3 питання	Загальна сума балів
7 балів	7 балів	6 балів	20 балів

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка), зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компонента (окремій темі або змістовому модулю);

- підготовка конкурсної наукової роботи;

- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;

- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;

- волонтерська діяльність;

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	Зараховано/ Passed
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)	25		
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано /Fail
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням			

	додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			
--	--	--	--	--

11. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Вступ до спеціальності»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік/диференційований залік, отримує підсумкову рейтингову оцінку, яка визначається як сума рейтингової оцінки за навчальні заняття та рейтингових оцінок контрольних заходів поточного контролю з цього освітнього компонента;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами поточного контролю з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік/диференційований залік отримує оцінку F за шкалою ЄКТС та «не зараховано»/«незадовільно» за національною шкалою;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю з освітнього компонента у формі заліку/диференційованого заліку зобов'язаний ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Мультимедійна лекційна аудиторія (220), ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet, дидактичні матеріали.

13. Рекомендована література

Основна (ЗМ 1)

1. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами і захворюваннями нервової системи. Київ: Олімпійська література, 2006. 145 с.

2. Медична і соціальна реабілітація: [підручник / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін.]. 2-е вид., перероб. і допов. К.: ВСВ «Медицина», 2018. 464 с.

3. Мухін В.М. Фізична реабілітація. Київ: Олімпійська література, 2005. 470 с.

4. Мухін В.М., Магльований А.В., Магльована Г.П. Основи фізичної реабілітації. Л., 1999. 106 с.

5. Назар П. С., Шахліна Л.Г. Загальний та спеціальний догляд за хворими з елементами фізичної реабілітації. Київ: Олімпійська література, 2007. 346 с.

6. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: [підручник: за загальною редакцією Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука]. Тернопіль: ТДМУ, 2018. 372 с.

7. Порада А.М., Солодовник О.В., Прокопчук Н.Є. Основи фізичної реабілітації. К.: Медицина, 2006. 256 с.

8. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії: [навчальний посібник / Н.А.Добровольська, А.С.Тимченко, В.П.Голуб та ін.; під ред. Н.А. Добровольської, О.В.Федорича, А.С.Тимченка, І.П.Радомського]. К.: Видавничий дім "Гельветика", 2021. 368 с.

9. Ерготерапія / Майкова Т.В., Афанасьєв С.М., Афанасьєва О.С. Підручник. Дніпро: Журфонд, 2019. 374 с.

Основна (ЗМ 2)

1. Безпека життєдіяльності (теоретичні основи) : Навч. посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, О. Г. Чорна. К.: Центр учбової літератури, 2011. 276 с.
2. Безпека життєдіяльності та охорона праці (практичний курс) : навч. посіб. Вид. 2-е, стер. Кам'янець-Подільський : Друк-Сервіс, 2013. 135 с.
3. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навчально-методичний посібник. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Білик Р.М., Панчук О.П., Поведа Т.П., Чорна О.Г. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-сервіс», 2017. 116 с.
4. Безпека життєдіяльності та цивільний захист і методика їх навчання: Навч. посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, Р. М. Білик, О. Г. Чорна, У. І. Недільська. – Кам'янець-Подільський: ТОВ : «Друк-Сервіс», 2013. 244 с.
5. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. 3-є вид. / За ред. Є. П. Желібо. К.: Каравела, 2004. 328 с.

Допоміжна (ЗМ 1)

1. Гордон Н. Інсульт та рухова активність. Київ: Олімпійська література, 1999. 127 с.
2. Дубогай О.Д., Завацький В.І., Короп Ю.О. Методика фізичного виховання студентів, віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи. Луцьк: Надстир'я, 1995. 200 с.
3. Заболевания сердца и реабилитация: [под. ред. М. Л. Поллока, Д. Х. Шмидта]. Киев: Олимпийская литература, 2000. 406 с.
4. Линець М. М. Основи методики розвитку рухових якостей : [навч. посіб. для фізкультурних вузів]. Л.: Штабар, 1997. 208 с.
5. Мурза В.П. Фізичні вправи і здоров'я. К.: Здоров'я, 1991. 256 с.
6. Пархотик И. И. Физическая реабилитация при травмах верхних конечностей. Київ: Олимпийская литература, 2007. 167 с.
7. Полеся Г.В., Петренко Г.Г. Лечебное плавание при нарушениях осанки и сколиозе у детей. Киев: Здоров'я, 1980. 143 с.
8. Синило М.И. Позвоночник – зеркало нашего здоровья. Киев: Здоров'я, 1998. 101с.
9. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : [підр. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту]. Т. : Навчальна книга. Богдан, 2001. Ч. 1. 272 с.
10. Чаплінський Р.Б. Бутов Р., Чаплінська Л.В. Педагогічні передумови фізичної терапії хворих інфарктом міокарда на стаціонарному етапі. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини / [редкол.: Єдинак Г. А. (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Видавець Панькова А. С. 2020. Випуск

17. С. 91-97.

11. Чаплінський Р.Б., Чаплінська Л.В. Програми фізичних тренувань при гіпертонічній хворобі. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів: вип. 19, у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. Т. 2. С. 123-124.

Допоміжна (ЗМ 2):

1. Наказ МВС України від 30 грудня 2014 року №1417 «Правила пожежної безпеки в Україні».

2. Наказ МОН України від 15 серпня 2016 року №974 «Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України».

3. Наказ МОН України від 26.12.2017. року № 1669 «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти».

14. Рекомендовані джерела інформації.

1. Корисні ресурси Інтернету:

http://www.nbu.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського
http://lib.meta.ua	Бібліотека
http://www.lib.ua-ru.net	Студентська електронна бібліотека
library.iapm.edu.ua/metod/2328.pdf	Бібліотека МАУП
https://zakon.rada.gov.ua	Законодавство з безпеки життєдіяльності, охорони праці та пожежної безпеки